

HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

V regióne Liptova je 42 verejných vodovodov, z toho 25 v okrese Liptovský Mikuláš a 17 v okrese Ružomberok. Verejné vodovody boli po konzultácii s prevádzkovateľmi vodovodov rozčlenené na 30 zásobovaných oblastí v okrese Liptovský Mikuláš. V okrese Ružomberok je 17 zásobovaných oblastí zhodne podľa počtu vodovodov. Spolu v našom regióne máme 47 zásobovaných oblastí.

V okrese Liptovský Mikuláš je zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu zabezpečené v 54 obciach z celkového počtu 56 obcí okresu Lipt. Mikuláš. Verejný vodovod nie je vybudovaný v 2 obciach a to v obci Bukovina a Veľké Borové. Obyvatelia týchto obcí sú zásobovaní z vlastných vodných zdrojov.

Percento zásobovanosti v okrese Liptovský Mikuláš je 98,5 % z celkového počtu obyvateľov okresu, čo predstavuje zvýšenie o 0,3 % oproti predchádzajúcemu roku. Podobne v okrese Ružomberok sa percento zásobovanosti zvýšilo a to o 0,1 %, čo predstavuje 97,12 % z celkového počtu obyvateľov okresu.

Existujúce vodné zdroje pre jednotlivé vodovody sú prevažne podzemné. Povrchový odber je riešený pre vodovod Demänovská Dolina, kde je zdrojom vody povrchový tok Zadná voda. Voda z tohto zdroja je upravovaná v úpravni vody Jasná a slúži na zásobovanie pitnou vodou rekreačných objektov v Demänovskej Doline.

Skupinový vodovod Liptovský Mikuláš je zásobovaný krasovo-puklinovou vodou, ktorá vzniká infiltráciou vodného toku Demänovka a niektorých jej prítokov. Voda je upravovaná v úpravni vody v Demänovskej Doline. Činnosť tejto úpravne vody je nepretržitá, automatizovaná, s prenosom údajov na centrálny dispečing závodu.

Voda z podzemných vodárenských zdrojov – prameniská Lúžnica, Kamenistá a Kráľova Lehota, ktorá taktiež slúži na zásobovanie skupinového vodovodu Lipt. Mikuláš pitnou vodou, je upravovaná v úpravni vody Liptovská Porúbka. Činnosť úpravne je riadená z centrálného dispečingu závodu.

Prevádzkovateľom úpravni vody je Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovský Mikuláš.

Zdravotné zabezpečenie podzemných vodných zdrojov pre jednotlivé obce je vykonávané chlórňanom sodným. V úpravniach vody je vykonávané zdravotné zabezpečenie pitnej vody dávkovačmi na plynný chlór. K zmenám v spôsobe dezinfekcie oproti predchádzajúcemu roku nedošlo.

V okrese Ružomberok je verejný vodovod vybudovaný vo všetkých 25 obciach okresu. V obci Liptovská Lúžna je vybudovaný vodovod len pre časť obce. Všetky vodné zdroje sú podzemné. Zdravotné zabezpečenie podzemných vodných zdrojov pre jednotlivé obce je vykonávané chlórňanom sodným. Mesto Ružomberok má zdravotné zabezpečenie vykonávané plynným chlórrom a chlórňanom sodným. Úprava vody v okrese Ružomberok nie je vykonávaná v žiadnom vodovode.

Prevádzkovateľmi vodovodov sú Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., Liptovský Mikuláš (20 vodovodov), Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a.s., Ružomberok (14 vodovodov), 8 vodovodov je v správe obcí, resp. iných spoločností.

V rámci územného konania boli vydané 3 záväzné stanoviská k rozšíreniu verejných vodovodov. Ku kolaudácii nových častí verejných vodovodov bolo vydaných 5 záväzných

stanovísk. Dve záväzné stanoviská boli vydané k využívaniu vodného zdroja na zásobovanie pitnou vodou.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

Prípady dlhodobého regulovania dodávky pitnej vody, resp. odstavenie vodovodov a riešenie náhradného zásobovania obyvateľov pitnou vodou v roku 2016 v okresoch Lipt. Mikuláš a Ružomberok neboli. Dlhodobo nevyhovujúca kvalita vody nie je zisťovaná v žiadnom verejnom vodovode nášho regiónu.

V roku 2016 vykonával prevádzkovateľ Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovský Mikuláš úpravu vody v skupinovom vodovode Žiar – Smrečany pridávaním prípravku Metaqua K 50 L, ako stabilizátora tvrdosti a inhibítora korózie, do pitnej vody. Z dôvodu svojho zloženia voda z tohto vodovodu spôsobuje koróziu rozvodných potrubí.

Podľa výsledkov sledovania kvality vody v skupinovom vodovode sa dávkovaním prípravku Metaqua K 50 L v roku 2016 podarilo zlepšiť senzorické vlastnosti pitnej vody odstránením jej sfarbenia a zvýšiť spokojnosť odberateľov. V rokoch 2015 – 2016 prevádzkovateľ vymenil 1055 m vodovodného potrubia a naďalej plánuje pokračovať vo výmene existujúcich liatinových potrubí za potrubia z materiálu HDPE, pričom je potrebné vymeniť 2572 m v obci Smrečany a 2857 m v obci Žiar.

Do doby kompletnej výmeny potrubí je potrebné pokračovať v dávkovaní prípravku Metaqua K 50 L do pitnej vody. K pokračovaniu úpravy vody v skupinovom vodovode Žiar – Smrečany pridávaním prípravku Metaqua K 50 L, ako stabilizátora tvrdosti a inhibítora korózie, do pitnej vody vydal Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši súhlasné stanovisko pod č. 2016/008851/457 dňa 11.1.2017.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2016 nebola v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok udelená žiadna výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok nie sú využívané žiadne verejné studne.

Medzi individuálne hygienicky významné vodovody patria vodovody Demänovská Dolina – Staré Koliesko, vodovod Podbanské, vodovod Kúpele Lúčky a vodovod Korytnica. V roku 2016 boli odobraté 4 vzorky pitnej vody z týchto vodovodov. Všetky odobraté vzorky vyhoveli limitom uvedeným v nariadení vlády SR č.8/2016 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z.

V regióne Liptova je 72 ubytovacích zariadení cestovného ruchu a 12 reštauračných zariadení, ktoré sú zásobované pitnou vodou z vlastného vodného zdroja. Kontrolu kvality

pitnej vody v týchto zariadeniach vykonávajú prevádzkovatelia uvedených zariadení. Nové zariadenia sú v prevažnej miere zásobované pitnou vodou z verejných vodovodov.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitorovanie kvality pitnej vody je vykonávané pracovníkmi oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia v jednotlivých spotrebiskách verejných vodovodov regiónu podľa vypracovaného plánu odberov. Frekvencia odberu vzoriek a rozsah vyšetrenia závisia najmä od počtu zásobovaných obyvateľov, objemu a kvality pitnej vody, stavebno – technického stavu vodohospodárskych objektov ako aj celkovej epidemiologickej situácie.

V roku 2016 bolo v regióne Liptova odobratých 96 vzoriek pitnej vody na laboratórne vyšetrenie. Z toho 85 bolo odobratých v rámci monitoringu pitnej vody a 11 vzoriek v rámci štátneho zdravotného dozoru. V 10 vzorkách odobratých v rámci monitoringu bola vykonaná úplná analýza a v 86 vzorkách minimálna analýza.

Jedna vzorka nevyhovela v mikrobiologických ukazovateľoch limitom uvedeným v nariadení SR č.8/2016 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z., čo predstavuje 1,96 %. Dve vzorky (5,88%) nevyhoveli vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch a 6 vzoriek prekročovalo indikačnú hodnotu v rádiologických ukazovateľoch. V prípade prekročenia medzných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody bol odber vzorky pitnej vody a jej rozbor zopakovaný. V prípade prekročenia indikačnej hodnoty rádiologických ukazovateľov ďalší postup vyšetřovania pitnej vody zabezpečoval odbor ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovatelia vodovodov v roku 2016 vykonávali kontrolu kvality pitnej vody podľa vyššie citovaného nariadenia vlády. Väčšina vodovodov okresu Lipt. Mikuláš je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Liptovský Mikuláš, 5 vodovodov je v správe obcí a iných spoločností.

Väčšina vodovodov okresu Ružomberok je v správe Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s., Ružomberok, 3 vodovody sú v správe obcí.

Výrazné odchýlky vo výsledkoch kvality vody v porovnaní s vodárskymi spoločnosťami neboli zaznamenané.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2016 sa v okrese Liptovský Mikuláš a ani v okrese Ružomberok nevyskytlo žiadne ochorenie v dôsledku nevyhovujúcej kvality vody. Výskyt dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie nebol zaznamenaný

2. Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

V okrese Lipt. Mikuláš sa prírodné kúpalisko nachádza na vodnej nádrži Liptovská Mara. Na kúpanie bolo v roku 2016 využívané prírodné kúpalisko Liptovská Mara v Liptovskom Trnenci.

Prevádzka prírodného kúpaliska Liptovská Mara bola v LTS 2016 povolená rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši č. 2016/01176-03/203, zo dňa 15.6.2016. Začiatok kúpacej sezóny bol 18.6.2016. V mesiaci jún bolo prírodné kúpalisko v prevádzke len cez víkendové dni, od 1.7. 2016 začala prevádzka počas celého týždňa. Ukončenie kúpacej sezóny bolo 4.9.2016. Kapacita kúpaliska bola stanovená na 750 osôb. Prevádzkovateľom kúpaliska bola Obec Lipt. Trnovec. Stav zariadení a priestorov kúpaliska bol na vyhovujúcej úrovni.

Monitoring vody na kúpanie zabezpečoval prevádzkovateľ kúpaliska Obec Lipt. Trnovec. Program monitorovania odberu vzoriek vôd na kúpanie bol stanovený pred LTS nasledovne: na dni 7.6.2016, 21.6.2016, 6.7.2016, 19.7.2016, 2.8.2016, 16.8.2016 a 30.8.2016 a bol dodržaný. Odbery vzoriek vôd na kúpanie boli vykonané v stanovených termínoch.

Počet vyšetrených vzoriek bol 8. Spolu bolo vyšetrených 68 ukazovateľov.

Kvalita vody na prírodnom kúpalisku Liptovská Mara v letnej turistickej sezóne 2016 vyhovovala požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z.z., o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku. Prítomnosť cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet neprekročila počas sezóny povolený limit. V priebehu LTS 2016 nebolo potrebné vydať zákaz používania vody na kúpanie. Výskyt ochorení v súvislosti s kúpaním v tejto lokalite nebol zaznamenaný.

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V regióne Liptova je 29 kúpalísk s celoročnou prevádzkou. Medzi najvýznamnejšie patrí Aquapark Tatralandia, Gino Paradise Bešeňová, Kúpele Lúčky a Kryté plavárne v Liptovskom Mikuláši, v Ružomberku a v Liptovskom Jáne. Ďalej medzi kúpaliská s celoročnou prevádzkou zaradíme aj bazény v hotelových a rekreačných zariadeniach. Verejnosťou najčastejšie navštevované sú bazény v Grand Hoteli Permon Podbanské a bazény v jednotlivých zariadeniach cestovného ruchu v Demänovskej Doline.

V roku 2016 bolo prevádzkovateľmi jednotlivých zariadení a pracovníkmi RÚVZ vyšetrených spolu 1036 vzoriek vody na kúpanie. Počet vzoriek s prekročenou MH bol 71, čo predstavuje 6,85 %. Vyšetrených bolo 12 770 ukazovateľov kvality vody, z ktorých prekročenú MH malo 89, z toho 62 fyzikálno-chemických ukazovateľov a 27 mikrobiologických ukazovateľov. Najčastejšie išlo o prekročenie medznej hodnoty ukazovateľov viazaný a voľný chlór, chemická spotreba kyslíka manganistanom a reakcia vody. Prekročenie medznej hodnoty mikrobiologických ukazovateľov bolo ihneď riešené s prevádzkovateľmi zariadení.

Aquapark Tatralandia je zariadenie s celoročnou prevádzkou.

V areáli kúpaliska je k dispozícii 14 bazénov. S celoročnou prevádzkou sú 2 vonkajšie termálne bazény bez recirkulácie vody a 8 bazénov s recirkuláciou vody v krytej hale, ktoré sú napúšťané pitnou vodou. Dva z nich sú napúšťané slanou vodou. Ďalšie 4 vonkajšie bazény s recirkuláciou vody sú v prevádzke len v letných mesiacoch.

Prevádzkovateľ zabezpečoval kontrolu kvality vody v rozsahu a početnosti podľa vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku.

Rozhodnutím č. 2016/01688-03/356, zo dňa 20.9.2016 bola uvedená do prevádzky stavba **Aquapark Tatralandia – Liptovský Mikuláš – Rozšírenie celoročnej prevádzky SO 40 – SURFVLNA.**

Gino Paradise Bešeňová je kúpalisko s celoročnou prevádzkou, ktoré je v prevádzke od roku 1997. Kapacita zariadenia bola stanovená na 6500 osôb v letnej sezóne a 3500 osôb v zimnej sezóne.

V súčasnosti je v zariadení spolu 21 bazénov, 8 sezónnych a 13 s celoročnou prevádzkou.

Prevádzkovateľ EUROCOM Investment, s.r.o., Bešeňová zabezpečoval kontrolu kvality vody v rozsahu a početnosti podľa vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku.

Rozhodnutím č. 2016/02214-03/470, zo dňa 21.12.2016 bola v zariadení uvedená do prevádzky stavba **Stavebné úpravy a rozdelenie bazéna BT-7/doplnenie atrakcií a bazénový bar, v Gino Paradise Bešeňová.** Zároveň bol schválený nový prevádzkový poriadok zariadenia. Ide o uvedenie do prevádzky pôvodného plaveckého bazéna BT7 po vykonaní stavebných úprav a jeho rozdelení, doplnenie atrakcií a bazénového baru. Po rozdelení pôvodného bazéna vznikli 2 nové bazény **Rekreačný neplavecký bazén BT7 a Relaxačný oddychový bazén BT4 Neplavecký bazén.**

Rekreačný neplavecký bazén BT7

Celková plocha bazéna je 344,8 m², celkový objem bazéna je 380 m³, teplota max. 30°C, kapacita vodnej plochy 76 osôb, povrchová úprava – modrá fólia, typ bazéna prietokový. Hĺbka vody v bazéne je 1,1 až 1,2 m. Bazén je určený pre celoročnú prevádzku.

Relaxačný oddychový bazén BT4 Neplavecký bazén

Celková plocha bazéna je 331,7 m², celkový objem bazéna je 365 m³, teplota max. 40°C, kapacita vodnej plochy 122 osôb, povrchová úprava – modrá fólia, typ bazéna prietokový. Hĺbka vody v bazéne je 1,1 až 1,2 m. Bazén je určený pre celoročnú prevádzku.

V roku 2016 bolo rozhodnutím RÚVZ č. 2016/01657-03/342 zo dňa 20.9.2016 uvedené do prevádzky zariadenie **MARINA LIPTOV, Bobrovník č. 140.** V zariadení sa nachádza wellness časť (sauny, neplavecký bazén s kapacitou 20 osôb, šírka 4 m, dĺžka 7,5 m, hĺbka 1,3 m)

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

Letné termálne kúpalisko TERMAL raj pri Hoteli SOREA Máj, Jánska dolina 2009, Liptovský Ján. Ide o sezónne zariadenie, ktorého prevádzkovateľom je SOREA spol. s r.o., Odborárske námestie 3, Bratislava.

Prevádzka zariadenia bola povolená orgánom verejného zdravotníctva dňa 6.6.2016. Maximálna kapacita kúpaliska bola určená na 1900 osôb. V zariadení sa nachádzajú 4 termálne bazény bez recirkulácie vody (plavecký bazén, neplavecký bazén – Fontánka, detský bazén, kľudový bazén). V neplaveckom bazéne – Fontánke, detskom bazéne a v kľudovom bazéne sa výmena vody vykonávala denne. V plaveckom bazéne sa vykonávalo čistenie bazénu a výmena vody 1 x za týždeň.

Prevádzkovateľ predložil protokoly 9 vyšetrených vzoriek z jednotlivých bazénov, ktoré vyhoveli požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z.

Pracovníci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ) dňa 31.8.2016 prešetrovali v zariadení podnet poukazujúci na nedostatky v prevádzkovej hygiene termálneho kúpaliska. Okrem iného bolo zistené, že prevádzkovateľ zariadenia v priebehu letnej turistickej sezóny nepredložil všetky protokoly o laboratórnych skúškach vôd vykonaných v akreditovanom laboratóriu a niektoré nepredložené výsledky vykazovali závadnosť vo fyzikálno-chemických a mikrobiologických ukazovateľoch hodnotených podľa prílohy č. 3 vyhl. č. 308/2012 Z.z.

Za nesplnenie si povinnosti vyplývajúcej zo zák. č. 355/2007 Z.z. bola prevádzkovateľovi kúpaliska - SOREA spol. s r.o., Odborárske námestie 3, Bratislava udelená pokuta vo výške 150 €.

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1. Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru nebola v roku 2016 v regióne Liptova objektívne sledovaná.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1. Zdroje hluku v životnom prostredí

V roku 2016 boli na odd. HŽPZ prešetrené tri podnety zamerané na nepriaznivé pôsobenie hluku na kvalitu bývania.

Autoumyváreň, Jánošíkovo nábregie, Liptovský Mikuláš, prevádzkovateľ STAVPLEX, s.r.o., Kráľova Lehota č. 218 – sťažnosť **Vlastníkov bytového domu, Štefániková 1513, Liptovský Mikuláš na prevádzku blízkej autoumyvárne**, ktorá im narušovala pohodu bývania neskutočným hlukom, pričom podľa ich podnetu sa hluk dal prirovnať k štartovaniu lietadiel, každých pár minút hučala vapka a tlak vody, ktorou sa striekajú a čistia kolesá, podvozky a karosérie automobilov vytvára nadmerný hluk. Hluk je taký veľký, že vlastníci bytov ho počujú aj cez uzavreté kvalitné plastové okná. Prevádzka je otvorená denne od 07.00 do 19.00 hod., autá chodia do autoumyvárne neustále, niekedy aj 20 áut za hodinu. Bol vykonaný štátny zdravotný dozor za prítomnosti majiteľa prevádzky a zástupkyne vlastníkov bytov, ktorá neskôr od zastupovania vlastníkov bytov odstúpila. Prevádzkovateľ autoumyvárne v priebehu roka 2016 zabezpečil u odborne spôsobilej osoby vypracovanie Akustickej štúdie, na základe ktorej bola projektantom navrhnutá výstavba protihlukovej steny a v danej veci už bolo realizované územné konanie na jej výstavbu.

Obyvateľka bytového domu, Palúčanská, 612/77, Liptovský Mikuláš – išlo o podnet obyvateľky bytového domu v miestnej časti Palúdzka v Lipt. Mikuláši, ktorá poukázala na nadmernú hlučnosť osobného výtahu. Podnet bol prešetrený v byte sťažovateľky za účasti zástupcu správcu bytového domu, t.j. Stavebného bytového družstva Liptovský Mikuláš. V uvedenom byte sťažovateľky bolo vykonané meranie hlučnosti vo večernom a nočnom čase, ktoré zabezpečil RÚVZ so sídlom v Žiline. Na základe tohto merania bolo zistené **že posudzovaná maximálna hladina A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale noc, bola prekročená o 5,6 dB. Správca bytového domu Stavebné bytové družstvo**

Liptovský Mikuláš aj napriek prekročenému meraniu hlučnosti poukazuje na skutočnosť, že opravu výťahu nemôže realizovať, pokiaľ s opravou nesúhlasí nadpolovičná väčšina obyvateľov bytového domu. Uvedenú skutočnosť v súčasnosti posudzuje právnik RÚVZ.

Podnet obyvateľa bytového domu pri Daňovom úrade v Lipt. Mikuláši – kde bola začatá výstavba nového viacúčelového polyfunkčného objektu "Viacúčelový objekt Live center". Podnet poukazoval na trvalé rušenie zo zdroja monotónneho hluku. Počas prešetrenia podnetu bolo zistené, že zdrojom monotónneho hluku bol dieselagregát, ktorý zabezpečoval el. energiu pre dve kalové čerpadlá, ktoré museli nepretržite odčerpávať spodnú vodu z výkopovej jamy pre zvýšenú hladinu podzemnej vody. Zdrojom hluku bol dieselagregát z toho dôvodu, pretože dovtedy objekt staveniska nebol pripojený na verejný zdroj el. energie. Samotný chod kalových čerpadiel nebol zdrojom hluku. Situácia bola vyriešená v priebehu nasledujúcich dvoch týždňov po pripojení staveniska na verejný zdroj el. energie, čím nebolo nutné dieselagregát ďalej používať.

Nový zdroj hluku sme posudzovali aj v rámci odsúhlasenia novej prevádzky v **Aquaparku Tatralandia v Liptovskom Mikuláši, t.j. prevádzky dvojitej surfovacej vlny, prevádzkovateľa Tatry mountain resorts, a.s., Lipt. Mikuláš.** Prevádzka surfovacej vlny je spojená so zvýšenou hlučnosťou, zdrojom ktorej je prúdenie vody v oboch častiach surfovacej vlny. Účastníkovi konania bola z toho dôvodu uložená povinnosť vyhodnotiť zdravotné riziko vyplývajúce z expozície pracovníkov hluku, na základe výsledkov hodnotenia rizika vypracovať posudok o riziku a na základe výsledkov posúdenia rizika podať návrh na zaradenie práce do kategórie rizika. Po vyhodnotení rizika hluku dosiahla posudzovaná hodnota hluku $L_{R,AEX,8h,rok}$ 84,8 dB. Na základe týchto skutočností posudzovaná pracovná činnosť inštruktora surfovacej vlny spĺňa kritéria pre zaradenie danej práce do 2. kategórie práce z hľadiska expozície hluku. Výsledky objektivizácie hluku nepreukázali prekročenie limitnej hodnoty expozície hluku $L_{AEX,8h,L}$ počas celoročnej prevádzky. Zamestnávateľ poskytuje vzhľadom na prekročenie dolných akčných hodnôt expozície hluku pracovníkom zátkové chrániče sluchu typu 3M 1271.

V RÚVZ bolo začaté správne konanie a uložená sankcia podniku **MONDI SCP a.s. Ružomberok** v súvislosti so sťažnosťou obyvateľa obce Lisková na nepríjemný hluk počas dňa a noci pochádzajúci z areálu MONDI SCP. Vec je riešená už od roku 2014 a opakovane bola prejednávaná v RÚVZ. Podnik MONDI SCP mal do konca januára 2016 oznámiť termín realizácie protihlukových opatrení po prerokovaní s príslušnými inštitúciami a odborníkmi. Uvedenú povinnosť si nesplnil, za čo mu bola uložená sankcia. Po oznámení konkrétnych opatrení a uvedení termínov na realizáciu protihlukových opatrení RÚVZ vydal pokyn na ich realizáciu s termínmi ich odstránenia do 31.5.2017 a 31.8.2017.

Aj pre podnik **Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok, kde sa niekoľko rokov rieši sťažnosť** občana obce Liptovská Porúbka na hlučnosť a prašnosť pochádzajúcu z prevádzky spoločnosti Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o. Lipt. Hrádok. bol vydaný pokyn pre stredisko Energetiky na vykonanie účinných protihlukových opatrení s termínom ich vykonania do 30.6.2017.

Počas r. 2016 sme zabezpečovali v spolupráci s pracovníkmi laboratórií PPL RÚVZ so sídlom v Žiline jedenkrát vyššie uvedené meranie hluku na základe podnetu fyzickej osoby a požiadavky RÚVZ, t.j. hlučnosť prevádzky výťahu v byte obyvateľky bytového domu, **Palúčanská, 612/77, Liptovský Mikuláš.**

4.2. Opatrenia na zníženie hlučnosti

Opatrenia na zníženie hlučnosti boli prijaté po vykonaní ŠZD a následnom prerokovaní problematiky v RÚVZ so sťažovateľmi a prevádzkovateľmi zdrojov hluku. Išlo napr. o tieto opatrenia:

- realizácia protihlukových opatrení na komínoch 18 PS v Mondi SCP a.s. Ružomberok
- vybudovanie protihlukovej steny na betónovom opláštení chladiacej veže
- výmena pôvodných žalúzií za protihlukové
- použitie protihlukových termopanelov z copilitovch sklenených tvárnic v podniku Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok
- vybudovanie protihlukovej steny pri prevádzke autoumyvárne
- osadenie okien s vypočítanou hodnotou nepriezvučnosti
- odstránenie mestského pouličného rozhlasu v Ružomberku
- ukončenie prevádzky dieselagregátu pri odčerpávaní spodnej vody zo staveniska

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

• Zariadenia cestovného ruchu

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok sa nachádza spolu 776 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 19 760 lôžok, z toho 531 rekreačno-ubytovacích objektov s kapacitou 15 289 lôžok sa nachádza v okrese Liptovský Mikuláš a 245 objektov s kapacitou 4 471 lôžok v okrese Ružomberok.

V roku 2016 bolo vydaných 50 rozhodnutí na uvedenie ubytovacích zariadení do prevádzky a schválenie prevádzkových poriadkov. Vydaných bolo 23 záväzných stanovísk k územnému konaniu zariadení cestovného ruchu, 10 záväzných stanovísk ku kolaudácii, 1 záväzné stanovisko k zmene v užívaní stavby, 6 záväzných stanovísk k zámerom stavieb. Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia sa podieľalo na výkone ŠZD v spolupráci s inými odd. (HDM, HV, OE, PPL) a vydávalo čiastkové vyjadrenia k vydaniu rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení do prevádzky a schválenie prevádzkových poriadkov.

• Zariadenia starostlivosti o ľudské telo

V okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok sa nachádza spolu 657 zariadení starostlivosti o ľudské telo, z toho 411 zariadení v okrese Liptovský Mikuláš a 246 zariadení v okrese Ružomberok.

V roku 2016 bolo vydaných 46 rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení starostlivosti o ľudské telo do prevádzky, 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu objektu na poskytovanie služieb starostlivosti o ľudské telo, 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii a 2 záväzné stanoviská k zmene v užívaní stavby zariadení starostlivosti o ľudské telo.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené významné nedostatky. Pracovníci vykonávajúci epidemiologicky závažnú činnosť v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo sú zdravotne a odborne spôsobilí na výkon epidemiologicky závažných činností.

- **Zariadenia sociálnych služieb**

V regióne Liptov máme evidovaných celkovo 25 zariadení sociálnych služieb. Z toho je 19 zariadení zameraných na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie, 3 zariadenia krízovej intervencie, 2 zariadenia poskytujúce podporné služby a 1 iné zariadenie.

V roku 2016 boli uvedené do prevádzky priestory denného stacionáru v obci Liptovská Lúžna. Prevádzkovateľom zariadenia je Spišská katolícka charita, Jesenského 5, Spišská Nová Ves. Kapacita je 20 klientov.

Taktiež bolo uvedené do prevádzky zariadenie Poradenské centrum pre ženy a ich deti ohrozené násilím a zažívajúce násilie v Liptovskom Mikuláši. Špecializované sociálne poradenstvo bude poskytované ambulatnou formou pre klientky zažívajúce násilie v párových vzťahoch a ich deti, osoby zažívajúce násilie najmä zo strany partnera.

V mesiaci január 2016 bola vykonaná mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v denných stacionároch v našom regióne, o čom bola podaná správa pre Úrad verejného zdravotníctva SR v Bratislave. V skontrolovaných zariadeniach boli uložené opatrenia s konkrétnymi termínmi na ich odstránenie.

- **Zdravotnícke zariadenia**

Posudzovanie zdravotníckych zariadení vykonáva oddelenie Epidemiológie. Pracovníci hygieny životného prostredia a zdravia spolupracujú s oddelením Epidemiológie konzultačnou činnosťou pri územnom konaní a kolaudačnom konaní. V roku 2016 boli oddelením HŽPZ vydané 3 záväzné stanoviská k územnému konaniu zdravotníckych zariadení a 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii zdravotníckych zariadení.

Kolaudované boli objekty Medicínske centrum v Liptovskom Mikuláši a stavba Stavebné úpravy a prístavba budovy zdravotníckeho a sociálneho zariadenia, ul. Podhora 47 v Ružomberku.

- **Telovýchovno - športové zariadenia**

V regióne Liptova máme evidovaných 36 telovýchovných zariadení, prevažne ide o fitness centrá.

V roku 2016 boli vydané 2 rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky a to priestory Mestského futbalového klubu Tatran Liptovský Mikuláš – Okoličné a Telovýchovné zariadenie športového areálu Mestského futbalového klubu Ružomberok, kde bol schválený aj nový prevádzkový poriadok.

Vydaných bolo 10 záväzných stanovísk k územným konaniam, 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii telovýchovných zariadení, 2 záväzné stanoviská k zámerom stavieb športových zariadení. Medzi najvýznamnejšie stavby patrí nové lyžiarske stredisko Šulkovo v Demänovskej Doline a golfový areál Deadwood Golf Course v k.ú. obce Dúbrava. Navrhované sú aj nové cyklotrasy v mestách Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

- **Pohrebníctvo**

V okrese Liptovský Mikuláš je prevádzkovaných 5 pohrebných služieb, v okrese Ružomberok 5 pohrebných služieb.

V roku 2016 boli uvedené do prevádzky priestory nového Pohrebníctva AVE – ARON, Štúrova 836/32 v Liptovskom Mikuláši a schválený prevádzkový poriadok po zmene prevádzkovateľa.

K žiadosti k exhumácii ľudských ostatkov sme sa nevyjadrovali. Sankcia za nedodržanie ustanovení zák. č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve nebola v priebehu roka 2016 uložená. Problematiku medzinárodných prevozov a vydávania pasu pre mŕtvolu sme neriešili. RÚVZ vydal jedno vyjadrenie k ochrannému pásmu cintorína a mailovú odpoveď k problematike „rozsypania popola“ v prírodnom prostredí.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Na internetovej stránke odboru hygieny životného prostredia a zdravia je uvedená náplň činnosti odboru, hlavné úlohy odboru a súvisiace predpisy používané v problematike HŽPZ. Uvedený je vzor žiadosti na získanie odbornej spôsobilosti. Uvedené sú aj predchádzajúce výročné správy za jednotlivé roky.

Ďalej sú na internetovej stránke z oblasti problematiky HŽPZ pre žiadateľov uvedené vzory študijných materiálov na získanie odbornej spôsobilosti v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo a študijné materiály na získanie odbornej spôsobilosti v úpravniach vody a vodárenských zariadeniach. K dispozícii sú aj vzory prevádzkových poriadkov na výkon epidemiologicky závažných činností (napr. pre pracoviská kozmetiky, holičstiev, kaderníctiev, manikúr, pedikúr, masáží, telovýchovných zariadení, sáun, tetovania, piercingu, solárií), ďalej vzory prevádzkových poriadkov pre prevádzku pohrebných služieb a tiež vzor prevádzkového poriadku pre poskytovanie ubytovania. Samostatný zdravotno-výchovný materiál tvorí upozornenie pre užívateľov solárií o zdravotných rizikách spojených s ich používaním a podmienky využívania rybičiek garra rufa pri poskytovaní tzv. rybej pedikúry.

Ďalej sú na stránke informácie o riziku vzniku prenosných ochorení a dôsledkov na duševné zdravie v súvislosti s povodňami a základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách.

Verejnosť je informovaná aj o možnosti zistenia údajov o aktuálnej situácii v oblasti vôd na kúpanie, t.j. o Informačnom systéme pre vody na kúpanie, ktorý je k dispozícii na stránke www.uvzsr.sk.

V priebehu roka sme poskytli mnohým záujemcom k rôznorodým témam celkovo 331 konzultácií a k otázkam týkajúceho sa svetového dňa vody 29 konzultácií. K Svetovému dňu vody 2016 sme uverejnili na stránke oddelenia informáciu na tému Voda a zamestnanosť. V priebehu letného obdobia sme pre týždenník MY LIPTOV poskytli odpovede k problematike lesných studničiek a minerálnych prameňov.

IV. Ďalšie činnosti odboru

Počas roka 2016 sme vypracovali nasledovné správy, podklady, resp. tabuľky:

Údaje o počte rozhodnutí a záväzných stanovísk pre Osobný úrad RÚVZ
Mailové oznámenie ad ÚVZ SR – pripomienky k zápisniciam ŠZD - kúpaliská
Plán činnosti HŽPZ na rok 2016
Správa - Malé a veľké zásobovacie oblasti pre ÚVZ SR
Programy a projekty za rok 2015
Výkazníctvo za celý rok 2015

Priority – odpočet za rok 2015 - správa
Údaje o povodniach za júl-december 2015 pre RÚVZ Žilina

Tabuľka – Plnenie rozpočtov príjmov RÚVZ
Výročná správa za rok 2015
Správa pre ÚVZ SR – Mimoriadna kontrola v denných stacionároch
Mimoriadny ŠZD s ÚVZSR – Malé Borové – podnet na zásobovanie pitnou vodou
Tabuľka – Plnenie rozpočtov príjmov RÚVZ

Článok o Svetom dni vody na www stránku úradu
Svetový deň vody – konzultácie - 29 krát
Správa pre ÚVZ SR o Svetovom dni vody - tabuľka
Tabuľka – Plnenie rozpočtov príjmov RÚVZ

Pokutové jednanie – Mondi SCP-Občan obce Lisková
Školenie BOZP + PO + test
Dotazníky – kvalita štúdia študentov VZ + dotazník HIA
Tabuľka – Plnenie rozpočtov príjmov RÚVZ

Štatistický výkaz o kvalite vody v L.Mare za rok 2015 pre Štat. úrad SR
Príprava monitoringu pre L.Maru s prevádzkovateľom a LL laboratóriami
Podklady na poradu HŽPZ – Odborná spôsobilosť pre obsluhu kúpalísk

Správa o pripravenosti na LTS 2016 pre ÚVZ SR
Študentka Verejného zdravotníctva – príprava podnetov o hluku k diplomovej práci

Programy a projekty za 1. polrok 2016
Priority za 1. polrok 2016
Výkazníctvo za 1. polrok 2016
Týždenník MY Liptov – odpovede mailom k lesným studničkám a minerálnym prameňom
Správa o povodniach za 1. polrok 2016

Seminár RÚVZ – kolaudačné rozhodnutia – posudzovanie

Nový Smokovec- Konferencia ŽP a zdravie – účasť 2 pracovníci oddelenia
Vyhodnotenie Letnej kúpacej sezóny pre ÚVZ SR

Komisia –MsÚ LM – požiare v lokalite Hlboké – rómska problematika
Účasť na večernom a nočnom meraní hluku z prevádzky výťahů v Palúdzke s RÚVZ Žilina –
účasť vedúci odd.
Dva x pokutové jednanie – Hrad Hrádok a Sorea Lipt. Ján LTK
Správa ad ÚVZ SR – tabuľka – MÚ - solária
Koncept registratúrneho plánu - položky

Pokuta – Barkov – Bešeňová + odd. HV
Celoslov. porada HŽPZ Ráztočno 8-9.11.2016 – účasť ved. oddelenia.
Registratúra – konzultácia s pracovníkmi registratúry
Pokutové jednanie Ivaning- Krytá plaváreň - Ružomberok

Okresná Protipovodňová komisia Ružomberok - 8.12.2016 – účasť ved. oddelنيا

Celoročné priebežné zadávanie údajov do IS o pitných vodách a bazénových vodách.

Poskytnutie zoznamu kozmetických prevádzok v okrese Lipt. Mikuláš v rámci zák.č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov a dva krát údaje o prevádzke Autoumyvárne na Jánošíkovom nábreží v Lipt.Mikuláši.

Stanoviská pre ÚVZ SR k strategickému dokumentu Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 - 2020 a k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 - 2020 a k Správe o hodnotení strategického dokumentu Stratégia tvorby a budovania Integrovaného dopravného systému v ŽSK.

Celoročné priebežné zadávanie údajov do IS o pitných vodách a bazénových vodách.

Podľa potreby sme aktuálne realizovali stretnutia s pracovníkmi Laboratórií LVS, a.s., LM – koordinácia spolupráce v oblasti zásobovania obyvateľov pitnou vodou.

V priebehu roka sme sa podieľali na zabezpečení klinických cvičení a súvislej odbornej praxe pre študentov 2. a 3. ročníka odboru verejného zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku. Celkove sme na oddelení zabezpečili výuku v 19 vyučovacích dňoch, z toho teoretickú výuku v 7 dňoch a kombinovanú teoretickú výuku s praktickými ukážkami v teréne celkove v 12 vyučovacích dňoch.

Podnety v roku 2016

Na oddelení sme evidovali celkove 19 podnetov, v spolupráci s inými oddeleniami (HV, HDM, PPL) sme riešili 5 podnetov, na vybavenie vecne príslušným subjektom sme odstúpili 8 podnetov:

Zameranie podnetov riešených odd. HŽPZ v roku 2016 :

- nepriaznivý vplyv hluku a prachu z prevádzky Rettenmeier Tatra Timber Liptovský Hrádok na životné podmienky obyvateľov obce Liptovská Porúbka
- podnet na nadmernú hlučnosť osobného výťahu v bytovom dome
- Chata Trlenská dolina, nevyhovujúce zásobovanie objektu pitnou vodou
- hluk z výmenníkovej stanice tepla a elektrických posuvných dverí
- hluk z prevádzky autoumyvárne pre používanie vysokotlakového zariadenia WAP
- nevyhovujúca prevádzková hygiena ubytovania a stravovania Hrad Grand Castle Lipt. Hrádok
- nedostatky v prevádzkovej hygiene (ubytovanie, stravovanie) v DSS pre dospelých a zariadenie pre seniorov a ŠZ, Riadok, Ružomberok
- nedostatky v prevádzkovej hygiene (wellnes, stravovanie) v Penzióne Motýľ v Lipt. Teplej
- nevyhovujúce podmienky osobnej hygieny pre návštevníkov prevádzky MINIZOO Ráztoky
- nadmerná hlučnosť mestského pouličného rozhlasu v Ružomberku
- nadmerná hlučnosť dieselagregátu pri odčerpávaní spodnej vody zo staveniska

- vecne príslušným subjektom boli odstúpené podnety poukazujúce na cvičisko psov na ihrisku v obci, hlučný prelet vrtuľníkov ponad mestskú časť Lipt. Ondrašová v Lipt.Mikuláši, zápach splaškového kanála ½ m od bytu, zápach z hnoja chovu hospodárskych zvierat, šírenie hluku z prevádzky stravovacieho zariadenia – nedodržanie prevádzkových hodín, pochovanie psa na pozemku suseda, plesň spôsobená nekúrením v susednom byte, zápach z hnoja pri jeho spracovávaní v bioplynovej stanici.

Podnety boli riešené výkonom štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach, ktoré boli predmetom podaní, prerokovaním problematiky s kompetentnými zástupcami v RÚVZ s prijatím opatrení na zjednanie nápravy, zabezpečením objektivizácie faktorov prostredia – meranie hluku v priestoroch bytu sťažovateľky bytového domu (1 x v súčinnosti s RÚVZ Žilina). O výsledku boli pisatelia podnetov písomne informovaní. Podania týkajúce sa kompetencií iných orgánov boli riešené odstúpením podaní.

Počas Svetového dňa vody dňa 21.3.2016 sme neodoberali vzorky pitnej vody. Poskytnutých bolo 20 telefonických konzultácií, jedna mailová a 8 osobných konzultácií týkajúcich sa najmä zdravotného významu vyšetřovaných ukazovateľov, možnosti vyšetřenia minimálnych rozborov vzoriek z vlastných vodných zdrojov. Opäť došlo k sklamaniu verejnosti z dôvodu, že nebola pre verejnosť zabezpečená možnosť vyšetřenia vzoriek vody z vlastných vodných zdrojov. Tým sa z pohľadu majiteľov takýchto vodných zdrojov, stáva svetový deň vody nezaujímavý.

Jedna pracovníčka oddelenia zabezpečuje funkciu predsedníčky komisie, organizovanie a priebeh skúšok na získanie Osvedčenia na výkon epidemiologickej závažných činností, pričom v priebehu roka osvedčenia získalo celkovo 501 uchádzačov. Z toho z problematiky starostlivosti o ľudské telo bolo 14 uchádzačov a 20 uchádzačov z problematiky úpravnej vody a obsluhy vodovodných zariadení. Ďalší dvaja pracovníci odd. boli v priebehu roka 2016 zvolení za členov skúšobnej komisie na získanie Osvedčenia na výkon epidemiologickej závažných činností.

Pre médiá sme v r. 2016 pripravili a poskytli nasledovné informácie:

Svetový deň vody – článok – informácia na www stránku úradu

Pre MY Liptovské noviny – odpovede na otázky k kvalite vôd v lesných studničkách a ku kvalite minerálnych prameňov.

Zo vzdelávacích akcií sa dvaja pracovníci oddelenia zúčastnili na XXIV. Vedecko - odbornej konferencii Životné podmienky a zdravie v Novom Smokovci.

Uplatňovanie procesu HIA v praxi

Uplatnenie procesu HIA v praxi sme v priebehu roka 2016 v regióne Liptova žiadali v prípade posudzovania zámeru **Projekt ECO plus v Mondi SCP, a.s., Ružomberok**. Požiadavka na spracovanie HIA v ďalšom procese posudzovania **Projektu ECO plus v Mondi SCP, a.s., Ružomberok**, bola akceptovaná.

Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií

Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií sa v regióne Liptova v priebehu r. 2016 nevyskytlo.

Hromadné podujatia pre verejnosť

V r. 2016 sme neposudzovali hromadné podujatie v regióne Liptova.

Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody

V r. 2016 sme neriešili problematiku spojenú so zariadeniami pre výkon trestu odňatia slobody.

RÚVZ Liptovský Mikuláš

Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Tabuľka č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: Monitoring

Tabuľka č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch Zdroj údajov: ŠZD

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o pitnej vode.

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Tabuľka č. 1.5 Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Okres	Druh epidémie	Obdobie trvania	Miesto (Obec/Zariadenie)	Počet postihnutých (príp. dospelý/deti)	Zdroj vody VV/IZ	Príčiny	Nariadené opatrenia
Liptovský Mikuláš Ružomberok	-						
	-						

Tabuľka č. 2.1 Prehľad prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.2 Prehľad o kvalite prírodných kúpalísk

Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.5 Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Tabuľka č. 2.6 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Forma a obsah tabuliek je predpísaná Informačným systémom o kvalite vody na kúpanie.

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD v roku 2016

Okres		Zdroj hluku								
		Doprava			Stacionárne zdroje					
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	mimopracovné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje
.Lipt. Mikul áš..	Počet podnetov spolu:			1	1	1	1	2		
	<i>z toho: opodstatnených</i>				1		1	2		
	<i>neopodstatnených</i>			1		1				
Ružo mber ok....	Počet podnetov spolu:							1		1
	<i>z toho: opodstatnených</i>							1		1
	<i>neopodstatnených</i>									

Poznámka: Informácie o podnetoch a spôsobe ich riešenia sú uvedené v kapitole č. 4.1. a 4.2

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres: Liptovský Mikuláš, Ružomberok

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ

Okresy	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Liptovský Mikuláš	53	4932	0	0	82	2039	72	1865	6	1920	12	1264	290	2903	16	366	531	15289
Ružomberok	7	375	3	84	51	1222	32	1102	0	0	1	40	143	1462	8	186	245	4471
SPOLU :	60	5307	3	84	133	3261	104	2967	6	1920	13	1304	433	4365	24	552	776	19760

RÚVZ: Liptovský Mikuláš

Okres: Liptovský Mikuláš, Ružomberok

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia														
	Kader-nictva	Holičstvá	Kozme-tiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti-mulácie	Nastreľov. náušnic	Iné	Spolu
Lipt. Mikuláš	100	1	66	22	26	11	5	59	1	80	3	0	1	36	411
Ružomberok	81	2	44	22	19	14	2	22	1	20	0	0	0	19	246
SPOLU:	181	3	110	44	45	25	7	81	2	100	3	0	1	55	657

Poznámka: V združených prevádzkach počítať len jednu prevádzku

RÚVZ: Liptovský Mikuláš
Okres: Lipt. Mikuláš, Ružomberok

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia						Spolu
	Zariadenia krízovej intervencie	Zariadenia na podporu rodiny s deťmi	Zariadenia na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	Zariadenia s použitím telekomunikačných technológií	Zariadenia poskytujúce podporné služby	Iné zariadenia	
Liptovský Mikuláš	3		10		2	1	16
Ružomberok	0		9				9
Spolu	3		19		2	1	25

Poznámka: V združených prevádzkach počítať len jednu prevádzku

RÚVZ: Liptovský Mikuláš**Okres: Lipt. Mikuláš, Ružomberok****Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií**

Okres	počet prevádzkovaných		počet		Počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu
Lipt. Mikuláš	5	0	1/6		0	5	0
Ružomberok	5	0	5/24		0	4	0
Spolu	10	0	6/30		0	9	0

* zahŕňa celkový počet v pohrebných službách a v krematóriách za celý okres